

Handläggare
Monica Hector
Telefon: 08-50829765**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Älvsjödalen, inbjudan till programsamråd, 2022-04286

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet ställer sig positivt till programförslaget.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett program för stadsutvecklingsområdet Älvsjödalen. Programmet beskriver förutsättningar och konsekvenser samt ger förslag på lösningar av övergripande frågor som inte kan lösas inom enskilda detaljplaner. Syftet med programmet är bl.a. att utreda förutsättningarna att utveckla området ifråga till en regional och lokal målpunkt med en urban, tät och välintegrerad blandstad. Den nya stadsdelen ska vara väl sammanlänkad till omgivande områden genom både gatunät och grönområden. Befintliga grönområden utvecklas enligt förslaget till ett sammanhängande park- och idrottstråk som kan hantera stora vattenmängder. Målpunkter utvecklas, som exempel föreslås den senast uppföra mässhallen kunna användas och utvecklas för idrott och andra evenemang. De kulturvärden som Älvsjö gård och Brännkyrka kyrka besitter ska lyftas fram och utvecklas till värdekärnor. De berg- och jordmassor som tunnelbanebygget genererar föreslås användas lokalt till höjdsättning av nya gator samt park- och idrottstråk. Vidare föreslås kolkällan vid Sjöängen utnyttjas för att minimera koldioxidutsläpp.

Rådet anser att det utpekade området har stor potential att utvecklas till en ny stadsdel med goda kvaliteter. Den i programmet förslagna strukturen löser många frågor och problem – rådet välkomnar särskilt att Magelungsvägen får en ny dragning och att trafikramperna försvinner. De ytor som på så sätt frigörs kan då användas som kvartersmark för ny bostadsbebyggelse respektive som utökning av Turingeparkens areal. Rådet ser stor potential i att sammankoppla Gamla Huddingevägens befintliga stadsgata med förlängningen av Älvsjövägen öster om järnvägen. Kopplingen gatorna emellan kan med fördel förtydligas i det kommande arbetet. Huddingevägen blir kvar som regionalt stråk för farligt gods vilket

innebär att den nya bebyggelsen måste placeras med säkerhetsavstånd från gatan. För att lösa detta planeras en lokalgata dras parallellt, via vilken man når de nya kvarteren. Rådet ser gärna att nya kvarter placeras invid Huddingevägen, men det förutsätter att farligt gods transporteras på andra trafikleder, vilket skulle kunna ske under den långa tidsperiod under vilken stadsdelen Älvsjödalen kommer att utvecklas och byggas. En öppenhet i denna fråga vore därför önskvärd så länge det är möjligt ur planeringssynpunkt.

Skönhetsrådet anser att de storkvarter som programmet redovisar kan ge goda förutsättningar för trivsamma gröna och planterade gårdsmiljöer. Inslag av mindre platsbildningar och fickparker är också välgörande i en urban miljö. Rådet välkomnar även att staden redan nu i programskedet föreslår mobilitetslösningar – det är en fråga som rådet ofta lyfter i remissyttranden över planförslag, eftersom den funktionen allt som oftast saknas. Att inom varje fastighet lösa parkeringsbehov är, enligt rådet, inte försvarbart varken ekonomiskt eller ur hållbarhetssynpunkt.

Det som rådet ställer sig mer kritiskt till är den höga exploateringsgraden närmast Älvsjö centrum och spårområdet. Rådet förstår att exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret anser att de föreslagna byggnadshöjderna är motiverade utifrån ekonomiska aspekter. Ur ett stadsbildsperspektiv, då kanske särskilt i förhållande till den befintliga, låga bebyggelsen i Älvsjö centrum och de tillkommande lägre bostadskvarteren öster om höghusen, ter sig de föreslagna volymerna dock som för väl tilltagna. Det vore således önskvärt, enligt rådets mening, med en i höjd mer sammanhållen bebyggelse i Älvsjödalen. Vidare skulle rådet gärna se en mer blandad bostadsbebyggelse, t.ex. skulle inslag av radhus, stadsradhus eller andra bostadsformer kunna bidra till att skapa en över tid socialt hållbar blandning av bostäder i stadsdelen.

Älvsjö gård och Brännkyrka kyrka utgör självklara värdekärnor i programområdet och rådet skulle därför gärna se att siktlinjen mellan Älvsjö gård och kyrkan återskapas samt att en större vattenspegel som minner om den sjö som ursprungligen funnits i området skapas. Att Älvsjö gård får en central placering i den nya stadsdelen och därtill en ny och mot allmänheten riktad användning är positivt men rådet vill samtidigt värna gården och dess historia. Enligt rådets uppfattning bör en antikvarisk undersökning av trädgården göras och det av en kvalificerad trädgårdsantikvarie för att man inför den fortsatta planeringen vet vilka värden trädgården har och kan göra avvägningar ifråga om framtida användning. Vissa

tillägg kanske kan fungera i trädgården medan andra kan vara mindre lämpliga sett till den historiska miljön. Samma sak gäller byggnaderna – endast funktioner som inte kräver förändringar som menligt påverkar byggnaderna eller den omgivande miljön bör komma ifråga. I sitt remissvar över Region Stockholms förslag till ny tunnelbana till Älvsjö framhöll rådet särskilt att en ny stationsbyggnad vid Älvsjö gård kräver både respektavstånd till gårdsanläggningen samt stor omsorg avseende gestaltning, material och utförande. Stadsbyggnadskontoret bör i sitt fortsatta planarbete bevaka detta.

Rådet vill i sammanhanget lyfta frågan om tunnelbanans förlängning mellan Älvsjö och Hagsätra. Det vore, enligt rådet önskvärt om det gick att förlänga antingen den nya linjen från Älvsjö till Hagsätra eller vice versa. Det finns sedan 1950-talet ett tunnelbanereservat från Hagsätra som löper mot Älvsjö. De två tunnelbanorna kommer inte att kunna sammankopplas då det är helt olika system och tåg, så omstigning mellan de båda linjerna blir nödvändig, men det vore positivt för områdets utveckling om en sammankoppling av de båda linjerna på sikt blir av. Rådet vill slutligen se att det befintliga arbetsplatsområdet söder om programområdet också omformas och vidareutvecklas att bli en del av Älvsjödalens stadsdelsområde.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2025-05-21
Inga Margareta,Varg	2025-05-21